РОЗВИТОК АСЕРТИВНОСТІ В ЮНАЦЬКОМУ ВІЦІ

Колесникова Валентина Федорівна
кандидат психологічних наук,
доцент кафедри психології та педагогіки
Національного педагогічного
університету імені М.П. Драгоманова
Чанцева-Коваленко Олена Миколаївна
кандидат психологічних наук,
секретар Шосткинської міської ради,
викладач психології Шосткинського
інституту Сумського державного університету

У тезах актуалізовано поняття асертивності як важливої риси, формування якої сприяє особистості бути активним суб'єктом життєдіяльності. Визначено, що юнацький вік є сенситивним для продовження розвитку асертивної поведінки. Окреслено особливості психологічного дослідження прояву асертивності в юнацькому віці, запропоновано оптимальні шляхи вирішення проблеми. ***Метою тез*** *є окреслення особливостей розвитку асертивності в юнацькому віці.*

Виклад основного матеріалу і результатів дослідження. Трансформаційні процеси, характерні для економічного, політичного, культурного життя сучасної України особливо підсилюють проблему розвитку у людини таких якостей, що забезпечують рух до особистісної зрілості і вдалої самореалізації. Асертивність є важливою рисою, формування якої сприяє особистості бути активним суб'єктом життєдіяльності, вміти розв'язувати проблеми, переконувати і гармонійно надихати інших керувати змінами.

Концепція асертивності сформувалась у кінці 50-х – на початку 60-х років у працях американського психолога А.Солтера і увібрала в себе основні положення гуманістичної психології і трансактного аналізу. У лексиконі східноєвропейських психологів термін «асертивність» з'явився після публікації книжки чеських авторів В.Каппоні і Т.Новака і зайняв міцні позиції. Під цим терміном у психологічній літературі стали розуміти певну особистісну автономію, незалежність від зовнішніх впливів та оцінок, здатність самостійно регулювати свою поведінку та вміння конструктивно знаходити вихід з проблемних ситуацій у спілкуванні. Всі автори сходяться на тому, що асертивна поведінка є „золотою серединою» між агресивним та пасивним стилями поведінки. Асертивна поведінка спрямована на те, щоб реалізація власних інтересів була умовою реалізації інтересів суб'єктів взаємодії [6]. Відтак, асертивність — це самоствердження через конструктивну діяльність, досягнення майстерності безконфліктного спілкування.

Отже, асертивність - це вміння відстоювати свої кордони, захищати свої інтереси і цілі, зберігаючи повагу до інших людей. Асертивний стиль поведінки допомагає досягти високої ефективність в умовах робочої обстановки. При цьому справжня асертивність не має нічого спільного з агресивністю. В умовах побудови кар'єри і наявністю конкуренції, в спробі наполягти на своєму, людина нерідко переходить в напад. Це може відбуватися через незнання відмінностей типів або вікові особливості.

Юнацький вік є сенситивним для продовження розвитку асертивної поведінки завдяки подальшому розвитку самосвідомості, світогляду; переосмисленню та визначеності пріоритетів у ціннісних орієнтаціях; зростанню соціальної активності; відповідальності за свої вчинки; регуляції поведінки на основі уже засвоєних моральних знань.

Методики та організація дослідження.

Актуальність проблеми, її теоретична і практична значущість, недостатність вивчення асертивності та її впливу на поведінку учнів зумовили організацію спеціального емпіричного дослідження.

Об`єктом дослідження стала асертивність в юнацькому віці. Предметом - психологічні особливості прояву асертивності в юнацькому віці. Мета дослідження полягала в розкритті специфіки прояву асертивності в юнацькому віці. Емпіричне дослідження асертивності проводилось на базі Шосткинської загальноосвітньої школи І-ІІІ ступенів №8. Досліджуваними були учні 10 класів. Загальна кількість школярів, що брали участь у дослідженні – 38.

Психодіагностичний інструментарій нашого емпіричного дослідження психологічних сособливостей асертивності в юнацькому віці підбирався у відповідності із поставленими завданнями. Кожна методика підібрана у відповідності з особливостями юнацького віку та критеріями валідності і надійності, які ми використали у емпіричній частині нашої роботи.

На основі теоретичних даних нами було підібрано і використано наступні методики. **1. Тест на асертивність (В.Капоні, Т.Новак), завдяки якому було виявлено особливості прояву асертивності.** 5,3 % учнів (показники АВ) мають уявлення про асертивність, але не часто користуються нею, із-за того, що необхідно багато тренувань, аби оволодіти цією навичкою. 26,3 % учнів (показники АС) мають уявлення про асертивність, але не часто користуються нею, адже не можуть адекватно оцінювати себе і відповідно із-за цього, бачать себе в кращому світлі ніж є насправді. 10,5 % учнів (показники ВА) мають добрі можливості щоб оволодіти асертивністю, але не використовують їх. 47, 3 % учнів (показники ВС) мають добрі можливості щоб оволодіти асертивністю, але здатні переоцінювати себе та бачити у кращому світлі. 5,3 % учнів (показники СА) мають високі шанси оволодіти асертивністю, у них склалася думка про себе і свою поведінку, вони оцінюють себе реалістично, а це хороша база для придбання якої-небудь навички, але вони часто не використовують можливості, щоб оволодіти асертивністю. 5,3 % учнів (показники СВ)

мають високі шанси оволодіти асертивністю, у них склалася думка про себе і свою поведінку, вони оцінюють себе реалістично, а це хороша база для придбання якої-небудь навички, але не усвідомлюють, що асертивність – це навичка, яка з`явиться тільки після великої кількості тренувань.

2. За «Методикою діагностики домінуючих стратегій захисту в спілкуванні» В. Бойка 34,3% учнів мають високий рівень агресивності, як механізму психологічного захисту. Це може свідчити про те, що агресивність часто виступає основним засобом реагування. 36,8 % учнів показали високий результат шкали b. Уникнення виступає механізмом, що економить силу та енергію особистості. Це може бути пов`язано із небажання потерпати невдачі та страху власних помилок. 28,9 % учнів володіють миролюбністю як механізмом домінуючої стратегії у спілкуванні. Миролюбство припускає партнерство та співпрацю, готовність іти на компроміси. Миролюбство являється гарним фундаментом для становлення асертивності особистості.

3. За результатами проведеної методики А. Асінгера «Оцінка агресивності у відносинах», 35 і менше балів набрали 5,5 % учнів, що свідчить про те, що учні з цієї групи недостатньо впевнені у власних силах і можливостях. Це аж ніяк не означає, що вони як травинка, яка гнеться під будь-яким вітерцем. І все ж більше рішучості їм не завадить. Учні які набрали 34 – 44 бали складають найбільшу частку досліджуваних – 73,5%. Учні з даної групи помірно агресивні, але цілком успішно йдуть по життю, оскільки в них досить здорового честолюбства і самовпевненості. Учні з показниками 45 і більше балів складають 21%, тобто майже чверть досліджуваних. Учні з такими показниками надмірно агресивні, при тому нерідко бувають неврівноваженим і жорстоким по відношенню до інших. Вони сподіваються дістатися до управлінських «верхів», розраховуючи на власні методи, домогтися успіху, жертвуючи інтересами оточуючих.

У ході емпіричного дослідження виявлено, що велика частка учнів -73%, мають гарну можливість оволодіти асертивністю, або хоча б усвідомлюють і розуміють що таке асертивність. Дослідження психологічного захисту продемонструвало, що учні розділились майже на три однакові по кількості групи і відповідають трьом різним типам: агресія, уникнення та миролюбство. А при дослідженні агресивності в спілкуванні 79% учнів мають показники, що відповідають нормам.

Проведений аналіз вказує на деякі труднощі учнів під час сприймання іншої людини, прийняття їх цінностей, поглядів, пізнання учнями себе через не сформованість необхідного досвіду та психологічних знань, моральних принципів. Учні потребують розвитку навичок керування своїми емоціями та почуттями, відповідно до ситуації та доцільності, а також відповідних навичок для встановлення міжособистісних зв'язків з іншими. Також є необхідність розвитку позитивної оцінки власної діяльності для досягнення учнями значимих цілей та успішної взаємодії у соціальних контактах.

Варто зазначити, що основна частина досліджуваних мають усі можливості аби навчитися асертивності. Важче буде групі, яка складає

приблизно чверть досліджуваних. Необхідно буде більше тренувань та використування індивідуального підходу до кожного з цієї групи. Також слід звернути увагу, на рівно-пропорційну відмінність учнів в стратегії психологічного захисту. При подальшій психологічній чи педагогічній роботі обов`язково необхідно керуватися отриманими результатами, щоб уникнути можливих непорозумінь в подальшому.

Висновки. Отже, зовнішні умови окреслюють такі актуальні напрями психологічної та педагогічної діяльності щодо розвитку асертивної поведінки в учнів: включення до планів виховної роботи педагогами комплексу заходів, пов'язаних з розвитком асертивної поведінки учнів; підкріплення асертивних проявів особистості, емоційна і психологічна підтримка ініціативності, впевненості, поведінки на основі моральних норм; створення сприятливого соціально-психологічного клімату в колективі учнів на основі акмеологічного підходу, гуманістично-орієнтованих демократичних взаємовідносин; створення практичними психологами розвивального середовища через соціально- психологічний тренінг, факультативні заняття, індивідуальну роботу з учнями, спрямовану на активізацію самопізнання та розуміння індивідуально- психологічних особливостей інших людей, поглиблення знань учасників про соціальні та духовні цінності, моральні норми та принципи, які існують у суспільстві; розвиток емоційно-почуттєвої зрілості, критичності мислення та протистояння маніпуляціям через впевнену, соціально активну асертивну поведінку.

Основні напрями подальшої роботи щодо створення сприятливих умов розвитку асертивної поведінки учнів будуть відображені в програмі формувального експерименту. Оскільки компоненти асертивної поведінки за результатами констатуючого експерименту характеризуються відносно завищеною агресивністю і різноплановістю стратегій психологічного захисту, подальша наша робота буде спрямована на комплексний підхід до рівномірного їх розвитку за допомогою створення відповідного розвивального середовища.

ЛІТЕРАТУРА

1.Андрієвська В.В. Фігура школяра в оповідях педагогів про свій професійний досвід / В.В. Андрієвська // Актуальні проблеми психології. Психологічна герменевтика. – Том 2. – Випуск 4. – Київ, 2006. – С. 89-97.

2.Анцыферова Л.И. Способность личности к преодолению деформаций своего развития / Л.И. Анцыферова // Развитие личности и проблемы геронтопсихологии. – М. : Изд-во «Институт психологии РАН», 2006. – С. 355–381.

3.Возрастные кризисы: Справочник практического психолога / И.Г. Малкина-Пых. – М. : Эксмо, 2005. – 896 с.

4. Смульсон М.Л. Концепція саморозвитку особистості Г.С. Костюка і нагальні виклики сьогодення / М.Л. Смульсон // Матеріали ІІ Всеукраїнського психологічного конгресу, присвяченого 110 річниці від дня народження Г.С. КостюкаТом ІІ. – К. : ДП «Інформаційно-аналітичне агенство», 2010.

5. Чепелєва Н. Життєва ситуація особистості : підручник // Основи практичної психології / В. Панок, Т. Титаренко, Н. Чепелєва та ін. – К. : Либідь, 1999.– С. 112-135.

6. Маслоу А. Самоактуализация // Психология личности. Тексты / Под ред.Ю.Б. Гиппенрейтер, А.А. Пузырея. – М. : Изд-во МГУ, 1982. – С. 108-117.
7. Моль А. Социодинамика культуры / А. Моль. – М. : Прогресс, 1973. – 406 с.
8. Чеснокова И.И. // Принцип развития в психологии. – М. : Наука, 1978. – С. 316-337.

КУЛЬТУРА СМІХОВОГО СПІЛКУВАННЯ ЯК ІНФОРМАЦІЙНИЙ ОПІР РОСІЙСЬКІЙ ОКУПАЦІЇ

Коробка Галина Олександрівна
к. філос. наук, доцент кафедри іноземних мов
Харківської державної академії культури
galynak@ukr.net

У лютому 2014 році розпочалася збройна агресія Російської Федерації під час інтервенції до Криму — військової операції, яка була здійснена російськими військами без знаків розрізнення на території Криму для відторгнення Кримського півострову від України та встановлення над ним контролю. Інтервенція стала першою частиною збройного конфлікту між Росією та Україною, супроводжувалася безпрецедентною інформаційною війною серед місцевого населення півострова і завершилася анексією-окупацією Криму Росією.

Задля здійснення інформаційного опору важливо висвітлювати маніпулятивні засоби, за допомогою яких російська пропаганда фальшує реальність. Якщо перефразувати відомий вислів, то загальну тенденцію можна визначити наступним чином: хто в "російському" Криму живе, той в цирку не сміється, а неологізм "Кримнаш" став живим втіленням сюжетів геніального Джорджа Оруелла та уособленням свого варіанту новомови, який сформувався з початку анексії на півострові — стилю мислення, зніveченого політикою і пропагандою, в якому реальність доведена до абсурду. Як відомо, найсильніша зброя проти недоброзичливців — гумор та сміх. Уся мораль сміху є не що інше, як дух рішучості. Люди сміються над ворогом-окупантом, щоб подолати біль утрат у собі й одночасно отримати розрядку нервів при нестерпній напрузі тривожних днів. Висміювання агресора-ворога роззброює його. Адже, як висловився Микола Гоголь, людського сміху боїться кожен, навіть той, хто вже нічого не боїться. Вірогідно, тільки цим аспектом природи смішного можна пояснити спалахи гумору в гострих і кризових ситуаціях.

Зроблено спробу визначити культуру сміхового спілкування в умовах окупації на прикладі коментарів й дописів українського блогера, який живе в Криму і веде під ніком КРИМський бандерівець [1] російськомовний інформаційно-сатиричний щоденник "Новости Крымнаша", який активно

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ М.П. ДРАГОМАНОВА

Факультет філософської освіти і науки
Факультет педагогіки та психології

ГРОМАДСЬКА ОРГАНІЗАЦІЯ
«АКАДЕМІЯ РОЗВИТКУ ПСИХОЛОГІЧНОЇ НАУКИ І ПРАКТИКИ»

ГУМАНІТАРНИЙ КОРПУС

Випуск 17

Збірник наукових статей з актуальних проблем філософії, культурології, психології, педагогіки та історії

Вінниця
«Нілан-ЛТД»
2018

УДК 159.9+1+37+93](063)
ББК 88я431+87я431+74я431+63я431
Г94

Редакційна колегія:

Бондар В.І. – доктор педагогічних наук, професор, дійсний член НАПН України, декан факультету педагогіки і психології НПУ імені М.П.Драгоманова, заслужений працівник освіти України.

Дробот І.І. – доктор історичних наук, професор, декан факультету філософської освіти і науки НПУ імені М.П.Драгоманова, заслужений діяч науки і техніки України.

Долинська Л.В. – кандидат психологічних наук, професор, завідувач кафедри психології, заступник декана факультету філософської освіти і науки НПУ імені М.П.Драгоманова з наукової роботи та міжнародних зв'язків, заслужений працівник освіти України.

Крагель К.О. – голова Студентського наукового товариства факультету філософської освіти і науки НПУ імені М.П. Драгоманова

Матвієнко О.В. – доктор педагогічних наук, професор кафедри педагогіки та методики початкового навчання, заступник декана факультету педагогіки і психології НПУ імені М.П.Драгоманова з наукової роботи.

Морозов І.В. – доктор культурології, професор кафедри менеджмента соціокультурної діяльності Білоруського державного університету культури і мистецтв.

Меднікова Г.С. – доктор філософських наук, професор кафедри культурології НПУ імені М.П.Драгоманова.

Митник О.Я. – доктор педагогічних наук, завідувач кафедри практичної психології НПУ імені М.П.Драгоманова.

Можейко М.О. – доктор філософських наук, професор, завідуюча кафедрою методології гуманітарних наук Білоруського державного університету культури і мистецтв.

Політевич О.Е. – кандидат педагогічних наук, старший викладач кафедри інформаційних ресурсів і комунікацій Білоруського державного університету культури і мистецтв.

Приходько Ю.О. – доктор психологічних наук, професор кафедри психології і педагогіки факультету педагогіки і психології НПУ імені М.П.Драгоманова, академік Академії наук вищої школи України.

Синьов В.М. – доктор педагогічних наук, професор, дійсний член НАПН України, декан факультету корекційної педагогіки і психології НПУ імені М.П.Драгоманова, президент Асоціації корекційних педагогів України.

У збірнику подано наукові статті за матеріалами XII Міжнародної науково-практичної конференції «Актуальні проблеми гуманітарних наук у дослідженнях молодих науковців» (18 травня 2018 р.).

У працях аспірантів, студентів та молодих вчених з України, Польщі та Чехії висвітлено актуальні теоретичні та прикладні проблеми психології, філософії, культурології, історії, педагогіки, а також представлено міждисциплінарні пошуки та здобутки.

Упорядники:

Кучеренко Є.В. – кандидат психологічних наук, доцент кафедри психології і педагогіки НПУ імені М.П. Драгоманова.

Русаков С.С. – кандидат філософських наук, доцент кафедри культурології НПУ імені М.П. Драгоманова, заступник декана факультету філософської освіти і науки НПУ імені М.П.Драгоманова з соціально-виховної роботи.

Г 94 Гуманітарний корпус: [збірник наукових статей з актуальних проблем філософії, культурології, психології, педагогіки та історії] – Випуск 17. – Вінниця : ТОВ Нілан-ЛТД, 2018, – 204 с.

ISBN 978-966-924-823-7

УДК 159.9+1+37+93](063)

ББК 88я431+87я431+74я431+63я431

© Автори статей, 2018

© Національний педагогічний університет імені М.П. Драгоманова, 2018

ISBN 978-966-924-823-7

© Видавництво «Нілан Лтд», 2018

MINISTRY OF EDUCATION AND SCIENCE OF UKRAINE
M.P. DRAGOMANOV NATIONAL UNIVERSITY OF PEDAGOGY
Faculty of Philosophical Education and Science
Faculty of Pedagogy and Psychology
ACADEMY FOR DEVELOPMENT OF PSYCHOLOGICAL
SCIENCE AND PRACTICE

HUMANITARIAN CORPUS

Issue 17

Collection of scientific articles on contemporary problems of philosophy, cultural studies, psychology, pedagogy and history

Vinnytsia
Nilan Ltd.
2018.

Editorial Board:

V.I. Bondar, Doctor of Sciences in Pedagogy, Professor, full member of the National Academy of Educational Sciences of Ukraine, Dean of the Faculty of Pedagogy and Psychology of M.P. Dragomanov National University of Pedagogy, Meritorious Worker of Education of Ukraine

I.I. Drobot, Doctor of Sciences in History, Professor, Dean of the Faculty of Philosophy Education and Science of M.P. Dragomanov National University of Pedagogy, Meritorious Worker of Science and Engineering of Ukraine

L.V. Dolynska, PhD in Psychology, Professor, Chair of the Psychology Department, Assistant Dean of the Faculty of Philosophy Education and Science of M.P. Dragomanov National University of Pedagogy for Academic Matters and International Relations, Meritorious Worker of Education of Ukraine

K.V. Krahel - Chairman of the Student scientific society, Faculty of Philosophy Education and Science of M.P. Dragomanov National University of Pedagogy

O.V. Matviyenko, Doctor of Sciences in Pedagogy, Professor at the Department of Pedagogy and Methodology of Primary Education, Assistant Dean of the Faculty of Pedagogy and Psychology of M.P. Dragomanov National University of Pedagogy for Academic Matters

I.V. Morozov, Doctor of Cultural Studies, Professor at the Department of Management of Sociocultural Activities of Belarusian State University of Culture and Arts

G.S. Mednikova, Doctor of Sciences in Philosophy, Professor at the Department of Cultural Studies of M.P. Dragomanov National University of Pedagogy

O.Y. Mytnyk, Doctor of Sciences in Pedagogy, Chair of the Department of Practical Psychology of M.P. Dragomanov National University of Pedagogy M.O. Mozheiko, Doctor of Sciences in Philosophy, Professor, Chair of the Department of Methodology of Humanities of Belarusian State University of Culture and Arts

A.E. Palitsevich, PhD in Pedagogy, senior lecturer of the Department of the theory and history of information-document communicationof Belarusian State University of Culture and Arts

Y.O. Prykhodko, Doctor of Sciences in Psychology, Professor at the Department of Psychology and Pedagogy of the Faculty of Pedagogy and Psychology of M.P. Dragomanov National University of Pedagogy, Academician of the Academy of Sciences of the Higher School of Ukraine

V.M. Syniov, Doctor of Sciences in Pedagogy, Professor, full member of the National Academy of Educational Sciences of Ukraine, Dean of the Faculty of Correctional Education and Psychology of M.P. Dragomanov National University of Pedagogy, President of the Association of Correctional Pedagogues of Ukraine

This collection features scientific articles based on materials of the XII International scientific conference "Contemporary problems of humanities in research works by young scientists" (May 18, 2018).

Works by undergraduate and postgraduate students and young scientists from Ukraine, Poland and The Czech Republic address contemporary theoretical and applied problems of psychology, philosophy, cultural studies, history and pedagogy, and present interdisciplinary research and findings.

Compiled by:

Y.V. Kucherenko, PhD in Psychology, Associate Professor at the Department of Psychology and Pedagogy of M.P. Dragomanov National University of Pedagogy

S.S. Rusakov, PhD in Philosophy, Associate Professor at the Department of Cultural Studies of M.P. Dragomanov National University of Pedagogy, Assistant Dean of the Faculty of Philosophy Education and Science of M.P. Dragomanov National University of Pedagogy for Social

Humanitarian Corpus: [collection of scientific articles on contemporary problems of philosophy, cultural studies, psychology, pedagogy and history] – Issue 17. – Vinnytsia: Nilan Ltd. – 2018. – 204 p.

ISBN 978-966-924-823-7

© Article authors, 2018

© M.P. Dragomanov National University of Pedagogy, 2018

© Nilan Ltd, 2018

НАУКОВЕ ВИДАННЯ

ГУМАНІТАРНИЙ КОРПУС
Випуск 17

Друкується за оригінальними авторськими текстами.
Редакційна колегія не несе відповідальності
за авторську редакцію поданих матеріалів.

Верстка та оригінал-макет Мохонько Віталій

Підписано до друку 06.06.2018.
Формат 60х84/16. Папір офсетний.
Друк цифровий.
Умов. друк. арк. 12,75. Обл.-видавн. арк. 11,86.
Наклад 40 прим. Зам. № 4122/1.

Віддруковано з оригіналів замовника.
ФОП Корзун Д.Ю.

Видавець ТОВ «Нілан-ЛТД».
Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до
Державного реєстру видавців, виготовлювачів і розповсюджувачів
видавничої продукції серія ДК № 4299 від 11.04.2012 р.
21027, а/с 8825, м. Вінниця, вул. 600-річчя, 21.
Тел.: (0432) 69-67-69, 603-000,
(096) 97-30-934, (093) 89-13-852.
e-mail: tvory2009@gmail.com
http://www.tvoru.com.ua

ЗМІСТ

ПРОФЕСІЙНЕ САМОВИЗНАЧЕННЯ СТАРШОГО ПІДЛІТКА: ТЕОРЕТИЧНИЙ АСПЕКТ
Галяга Альона Сергіївна 5

ПОЛТАВСЬКИЙ НЕЗАЛЕЖНИЙ ТЕАТР ДМИТРА РАЧКОВСЬКОГО В СИСТЕМІ АНТРЕПРИЗНИХ ОРГАНІЗАЦІЙ УКРАЇНИ
Гапчук Юлія Олександрівна 7

ТРИВОЖНІСТЬ ТА ЇЇ ВПЛИВ НА НАВЧАЛЬНУ УСПІШНІСТЬ МОЛОДШОГО ШКОЛЯРА
Денісова Катерина Вадимівна 10

ZABURZENIA ZACHOWANIA WSPÓŁCZESNEJ MŁODZIEŻY - ZAGROŻENIA I WSPARCIE (WYBRANE ASPEKTY)
Drozd Iryna 13

KOMUNIKACJA W DOBIE NOWYCH TECHNOLOGII: SPOŁECZEŃSTWO SOCIAL MEDIA NA WYBRANYM PRZYKŁADZIE
Żmijowska Paulina.....21

ГЛОКАЛІЗАЦІЯ В СУЧАСНОМУ ГУМАНІТАРНОМУ ДИСКУРСІ
Заряжко Тетяна Валеріївна 29

RUCH ORGANIZACYJNY ZIEMIANEK W KRÓLESTWIE POLSKIM POD KONIEC XIX I NA POCZĄTKU XX WIEKU
Mgr Kaźmierczak Agnieszka.....31

GUSTAVO GUTIÉRREZ – TWÓRCA TEOLOGII WYZWOLENIA
Agnieszka Kaźmierczak, Dominik Bień.....37

KOBIETY W BIZNESIE. PREDYSPOZYCJE I PRZECIWNOŚCI W „BYCIU NA SZCZYCIE”
Kierska Marta.....46

ТИПОЛОГІЯ І ПРОБЛЕМАТИКА ДОСЛІДЖЕНЬ ЄРЕСІ КАТАРІВ ТА ІНКВІЗИЦІЇ НА ПІВДНІ ФРАНЦІЇ У XIII – ПОЧАТКУ XIV СТ. У НОВІТНІЙ АНГЛО-АМЕРИКАНСЬКІЙ ІСТОРІОГРАФІЇ
Климків Сергій Михайлович 53

ФІЛОСОФСЬКИЙ ДИСКУРС У ВИМІРІ XXI СТОЛІТТЯ: ДЕАКТУАЛІЗАЦІЯ «НАУКОВОГО» ТА СТАН СУЧАСНОЇ ФІЛОСОФСЬКОЇ ОСВІТИ
Кода Ганна Юріївна 59

ФОРМУВАННЯ ЖИТТЄВОГО ДОСВІДУ ЯК ЧИННИКА РОЗВИТКУ ОСОБИСТОСТІ ПІДЛІТКА
Колесникова В. Ф., Чанцева-Коваленко О. М. 61

РОЗВИТОК АСЕРТИВНОСТІ В ЮНАЦЬКОМУ ВІЦІ
Колесникова В. Ф., Чанцева-Коваленко О. М. 66

КУЛЬТУРА СМІХОВОГО СПІЛКУВАННЯ ЯК ІНФОРМАЦІЙНИЙ ОПІР РОСІЙСЬКІЙ ОКУПАЦІЇ
Коробка Галина Олександрівна 70

ПЕРСПЕКТИВА ЗБЕРЕЖЕННЯ НЕМАТЕРІАЛЬНОЇ КУЛЬТУРНОЇ СПАДЩИНИ
Костюк Віта Вікторівна 73

ЛЬВІВСЬКА АКАДЕМІЧНА ГІМНАЗІЯ ПІД ЧАС ПЕРШОЇ СВІТОВОЇ ВІЙНИ
Коцюмбас Ореста Романівна 75

ПРОБЛЕМИ ВИКОРИСТАННЯ ТЕХНІЧНИХ ЗАСОБІВ У СУЧАСНИХ ШОУ-ПРОГРАМАХ
Крипчук М. В, Єгорова Н. П. 79

PROBLEMY TEORETYCZNE KOMUNIKOLOGII
Kubś Jakub 82

ПРОБЛЕМА ПРОКРАСТИНАЦІЇ: ТЕОРЕТИЧНИЙ АСПЕКТ
Кузнецов Ігор Михайлович 89

ПОНЯТТЯ ВНУТРІШНЬООСОБИСТІСНОГО КОНФЛІКТУ У ДИНАМІЧНІЙ ПСИХОЛОГІЇ ТА ПСИХОСИНТЕЗІ
Кучеренко Є. В., Решетняк Ю. В., ... 93

ВИКОРИСТАННЯ ЗМІШАНОЇ МЕТОДОЛОГІЇ У СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНИХ ПРАКТИКАХ В КОНТЕКСТІ ПОСТНЕКЛАСИЧНОЇ РАЦІОНАЛЬНОСТІ
Ларін Дмитро Ігорович 97

ВЫБРАННЫЕ МЕТОДЫ РАБОТЫ С ЛИТЕРАТУРОЙ В ЛИЦЕЕ. ОБЗОР
Мажец-Юзьвицка Магдалина 100

ФІЛОСОФІЯ СВОБОДИ АНГЕЛА ГРИНЧАРОВА
Михайлова Аліса Олександрівна *109*

PSYCHOLOGICZNE ASPEKTY OKAZANIA OSOBY. ZMIENNE SZACUNKOWE WPŁYWAJĄCE NA IDENTYFIKACJĘ
Michałowska–Kubś Aleksandra 111

ВИКОРИСТАННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ПРОФЕСІЙНОМУ РОЗВИТКУ ПЕДАГОГА
Носкова Маргарита Вячеславівна 120

ŹRÓDŁA I SKUTKI MOBBINGU W ORGANIZACJI
Ober Józef, Sakiewicz Piotr 123

ЕСКАПІЗМ ЯК ЯВИЩЕ МАСОВОЇ КУЛЬТУРИ
Поліщук Юлія Олександрівна 131

ПОЯВА ТА РОЗСЕЛЕННЯ ПОЛЯКІВ НА ТЕРИТОРІЇ МИКОЛАЇВЩИНИ
Радзіцька Анастасія Сергіївна, ... 133

СОВРЕМЕННЫЕ ПЕРСПЕКТИВЫ СЕТЕВОГО БИЗНЕСА
Савош Г. П., Чутчев А.Д., Куденко В.И., ... 135

ANTROPOLOGIA KULTUROWA W PROJEKTACH ZAKŁADAJĄCYCH PARTNERSTWO MIĘDZYSEKTOROWE
Sikora Mateusz....139

РЕКОНСТРУЙОВАНА УКРАЇНСЬКА НАРОДНА ЛЯЛЬКА
Скляренко Оксана Андріївна....146

ГРОМАДСЬКИЙ АКТИВІЗМ УКРАЇНСЬКИХ СЕЛЯНОК КІНЦЯ XIX - ПЕРШОЇ ТРЕТИНИ XX СТ.
Точиліна Ірина Олександрівна....148

ТРАДИЦІЇ ЯК ФУНДАМЕНТ ТВОРЧОСТІ (НА ПРИКЛАДІ ДІЯЛЬНОСТІ ОДЕСЬКОГО АКАДЕМІЧНОГО ТЕАТРУ МУЗИЧНОЇ КОМЕДІЇ ІМ. М. ВОДЯНОГО)
Тютюнник-Мухаммад Наталія Борисівна....152

POSTHUMANIZM. NAUKA, KULTURA I SZTUKA W DOBIE TRANSFORMACJI TECHNOLOGICZNEJ
Ferster Piotr....154

PRAWO DO ŻYCIA W ŚWIETLE KONWENCJI O OCHRONIE PRAW CZŁOWIEKA I PODSTAWOWYCH WOLNOŚCI ZE SZCZEGÓLNYM UWZGLĘDNIENIEM PRAWA DZIECKA DO ŻYCIA
mgr Hanas Katarzyna....160

ЗОВНІШНЬОПОЛІТИЧНИЙ ДИСКУРС І ДИПЛОМАТИЧНІ НОВАЦІЇ В ЄВРОПІ ДОБИ РАННЬОГО НОВОГО ЧАСУ (XVI-XVIII ст.): ІНСТИТУЦІОНАЛЬНИЙ КОНТЕКСТ (ФРАНЦУЗЬКИЙ ВАРІАНТ)
Ціватий Вячеслав Григорович....166

КУЛЬТУРНО-ПРОСВІТНИЦЬКА ДІЯЛЬНІСТЬ НАУКОВИХ ІНСТИТУЦІЙ ПІВНІЧНОАМЕРИКАНСЬКОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ДІАСПОРИ
Чайка Владислава Володимирівна....169

CZŁOWIEK A BEZDOMNOŚĆ - ROZWAŻANIA
mgr Anita Edyta Wizner....172

HUMANIZM NAUKI ZBAWICIELA W UJĘCIU WINCENTEGO GRANATA
Maciąg Paweł....181

СУБ'ЄКТ ПІЗНАННЯ У ФІЛОСОФІЇ ЧАРЛЬЗА ТЕЙЛОРА
Гривінський Роман Романович....188

WYBRANE ZAGADNIENIA DOTYCZĄCE ZŁOŻONOŚCI BADAŃ NAD LICZEBNOŚCIĄ MNEJSZOŚCI MUZUŁMAŃSKIEJ W POLSCE
Mgr Piątkowska Marzena....192